

פרשת לך לך – הניסיון הראשון של אברהם

נאמר בפרשה: "ויאמר ה' אל אברם, לך לך מארצך וממולדתך, ומבית אביך, אל הארץ אשר אראך" (יב א) לדעת הרמב"ם זה היה הניסיון הראשון של אברהם.

לדעת הברטנורא (אבות ה, ג) הניסיון הראשון הוא הניסיון באור כשדים שבו נמרוד השליך את אברהם לכבשן האש.

הרמב"ם לא מנה את הניסיון הזה מכיוון שהניסיון הזה לא כתוב בתורה.

נאמר בפרקי אבות: עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם, להודיע כמה חיבתו של אברהם אבינו" (ה, ג)

בניסיון הראשון ובניסיון האחרון נאמר לאברהם: "לך לך":

"לך לך מארצך וממולדתך" - בניסיון הראשון,

"ולך לך אל ארץ המוריה, והעלהו שם לעולה" - בניסיון העקידה (כב ב).

אמרו על כך המפרשים שניסיון הוא כמו הליכה, כמו שבהליכה אדם מתקדם מהמקום שבו הוא התחיל ללכת, כך מי שעומד בניסיון מתקדם מבחינה רוחנית מהמקום בו הוא היה לפני הניסיון.

ומדוע נאמר לאברהם "לך לך", הרי היה מספיק להגיד לאברהם "לך"?

מפרש רש"י שהציווי הראשון הוא "לך" - עזב את ארצך ואת מולדתך, והמילה "לך" הנוספת - להנאתך ולטובתך, שתזכה לבנים, לעושר ולשם טוב.

על השכר הזה שהובטח לאברהם שואל אור החיים: איזה ניסיון היה לאברהם, הרי גם אדם פשוט היה עוזב את ארצו כדי לקבל שכר גדול כזה?

ותשובתו היא: נאמר בהמשך "וילך אברם כאשר דיבר אליו ה'" (יב ד), מפרש אור החיים שהפסוק הזה בא ללמד, שאברהם עזב את ארצו ומולדתו לא בגלל טובות ההנאה, אלא רק בגלל הרצון לקיים את דבר ה'.

דבר דומה מצאנו אצל אהרן הכהן. אהרן קיבל את התפקיד החשוב של הדלקת הנרות במשכן, וכך נאמר בפרשת בהעלותך:

"ויעש כן אהרן, אל מול פני המנורה העלה את נרותיה, כאשר ציווה ה' את משה" (במדבר ח, ג).

גם כאן שאלו המפרשים מדוע יש לשבח את אהרון שעשה את מה שציווה אותו ה'?

פירש אור החיים: להודיע שבחו של אהרון, שהדליק את הנרות לא בגלל הכבוד שיש בכך,

אלא רק לעשות את רצון ה'.

נלמד מכאן שאדם צריך לקדש את מעשיו, וכל מעשה שהוא עושה, אפילו דברי חולין, שיעשה את זה לשם שמים.

וכך כתב הרמב"ם (הלכות דעות פרק ג הלכה ג) שהעושה כל צרכיו רק לשם שמים, כגון מי שאוכל, שותה וישן, כדי שיהיה גופו בריא וחזק לעבודת ה' ולקיום המצוות, האדם הזה נקרא עובד ה' בכל רגע משעות היום, שהרי גם מעשי הרשות שלו נחשבים כמצווה.

רבי אלחנן וסרמן סיפר על רבו החפץ חיים שקיים את דברי הרמב"ם, וכל דבר שעשה היה רק לשם שמים, ולדוגמא הוא סיפר:

שכשהחפץ חיים היה צריך לחתום על קבלה, לפני שהוא הטביל את הקולמוס בדיו, הוא היה אומר: לשם השם יתברך.

יהי רצון ונזכה שכל מעשינו יהיו לשם שמים.